

Evoluția pieței: Produse chimice anorganice (CN 28) — 2015–2025

Introducere

Prezentul raport analizează evoluția schimburilor comerciale ale Uniunii Europene cu țările terțe pentru produsele chimice anorganice (codul NC 28), în perioada 2015–2025. Sunt vizate substanțe cu un rol strategic în industrie: de la acizi și baze anorganice, carbonați și oxizi metalici, până la compuși ai metalelor prețioase, elemente radioactive și pământuri rare. Intervalul acoperit evidențiază o transformare majoră, marcată de o creștere puternică a valorii comerțului, dar pe fondul unor volume relativ stagne sau chiar în scădere, ceea ce indică faptul că dinamica a fost dominată de prețuri. Deficitul comercial s-a redus semnificativ, iar harta partenerilor s-a reconfigurat, în special după 2022, anul unor șocuri de preț generalizate.

1. Dinamica prețurilor domină evoluția valorii comerțului cu produse chimice anorganice

Valoarea comerțului a crescut puternic, deși volumele au stagnat sau au scăzut ușor, ceea ce arată că inflația prețurilor a fost principalul motor al expansiunii

Conform datelor agregate, exporturile UE de produse chimice anorganice au crescut de la 10,96 mld. EUR în 2015 la 18,18 mld. EUR în 2025 (+65,9 %), iar importurile de la 13,41 mld. EUR la 19,40 mld. EUR (+44,7 %). Totuși, cantitățile exportate au scăzut cu 7,2 %, iar cele importate au înregistrat o creștere modestă, de doar 2,5 %.

Indicator	2015	2025	Variație (%)
Exporturi (mld. EUR)	10,96	18,18	+65,9
Importuri (mld. EUR)	13,41	19,40	+44,7
Exporturi (mii tone)	15,92	14,77	–7,2
Importuri (mii tone)	15,15	15,53	+2,5
Preț export (EUR/tonă)	688,1	1 229,7	+78,7
Preț import (EUR/tonă)	884,9	1 249,0	+41,1
Balanță (mld. EUR)	–2,45	–1,22	+50,2 (ameliorare)

Sursa: Evoluția generală a comerțului

Așadar, valoarea unitară a exporturilor a urcat cu 78,7 %, iar cea a importurilor cu 41,1 %, semn că prețurile au compensat și chiar au depășit tendințele cantitative modeste. Creșterea prețurilor a fost deosebit de accentuată în perioada 2021–2022, după care a intervenit o ușoară corecție.

Anul 2022 a reprezentat un vârf istoric al prețurilor și al valorii comerțului, urmat de o normalizare parțială

Atât exporturile, cât și importurile au atins maxime absolute în 2022: 19,74 mld. EUR, respectiv 26,74 mld. EUR. Prețul mediu al importurilor a ajuns la 1 617,2 EUR/tonă, iar cel al exporturilor la 1 297,6 EUR/tonă, față de niveluri cuprinse între 642,7 și 884,9 EUR/tonă la începutul perioadei. Ulterior, valorile au scăzut, însă în 2025 rămân mult peste cele din 2015, ceea ce sugerează o repoziționare structurală a prețurilor în acest sector.

Deficitul comercial s-a redus semnificativ, reflectând o competitivitate mai mare a exporturilor UE

Deficitul balanței comerciale a scăzut de la –2,45 mld. EUR în 2015 la –1,22 mld. EUR în 2025, o ameliorare de 50,2 %. În 2021, deficitul atinsese un minim istoric de doar –71,4 mil. EUR, ca urmare a unui avans puternic al exporturilor înainte de șocul energetic. Deși în 2022 deficitul a explodat la –6,99 mld. EUR din cauza scumpirii importurilor de amoniac și alte produse, tendința de lungă durată rămâne una de reechilibrare.

2. Reconfigurarea geografică a partenerilor comerciali: diversificarea importurilor și concentrarea exporturilor

Importurile UE s-au diversificat, iar dependența de Rusia s-a redus drastic, China devenind cel mai mare furnizor

Evoluția primilor șapte parteneri de import, conform principalilor parteneri comerciali, arată modificări structurale profunde.

Partener (import)	2015 (mld. EUR)	2025 (mld. EUR)	Variație (%)
China	1,19	2,37	+98,0
Statele Unite	1,58	2,07	+31,0
Rusia	2,06	1,03	-50,0
Regatul Unit	1,36	1,69	+24,0
Turcia	0,38	0,97	+158,8
Norvegia	0,68	0,69	+1,9
Algeria	0,44	0,47	+7,7

Importurile din Rusia s-au înjumătățit, de la 2,06 la 1,03 mld. EUR, în principal din cauza sancțiunilor și a reorientării lanțurilor de aprovizionare. În același timp, China și-a dublat practic livrările, devenind cel mai mare furnizor extracomunitar. Turcia a înregistrat un salt de 158,8 %, ceea ce subliniază rolul său de hub regional. Indicele Herfindahl-Hirschman (HHI) al valorii importurilor a scăzut de la 750 la 588 (-21,6 %), confirmând o diversificare reală a surselor de aprovizionare (concentrarea pieței).

Exporturile s-au concentrat tot mai mult către Statele Unite, care au devenit destinația dominantă

Pe partea de export, imaginea este aproape inversă: concentrarea geografică a crescut semnificativ.

Partener (export)	2015 (mld. EUR)	2025 (mld. EUR)	Variație (%)
Statele Unite	1,77	4,04	+128,1
Regatul Unit	1,49	2,56	+71,9
Turcia	0,36	0,62	+70,2
Norvegia	0,38	0,54	+40,9
Brazilia	0,26	0,31	+18,6
Maroc	0,08	0,17	+98,1
Țări nespecificate (militar)	0,68	0,86	+26,8

(Sursa: principalii parteneri comerciali)

Statele Unite au devenit de departe principala piață de desfacere, cu un avans de 128,1 %, ajungând la 4,04 mld. EUR în 2025. HHI-ul exporturilor a urcat de la 759 la 994 (+31,0 %), indicând o concentrare mai mare a fluxurilor către câteva destinații cheie. Această tendință reflectă atât cererea americană puternică pentru produse chimice de bază, cât și efectele reconfigurării lanțurilor globale de aprovizionare după pandemie și războiul din Ucraina.

3. Șocuri de preț și specializare sectorială: de la amoniac la acid sulfuric

Prețurile au cunoscut șocuri generalizate în 2022, cu impact disproporționat asupra unor parteneri și produse

Analiza evenimentelor de șoc (șocuri de preț) relevă mai multe episoade marcante în 2021–2022, cu o abatere accentuată a prețurilor unitare de la tendința istorică.

Partener	Flux	An centru	Creștere preț (%)	Cotă valorică în anul șocului (%)
Bosnia-Herțegovina	Export	2022	+129,5	0,6
Statele Unite	Import	2021	+54,6	17,1
Norvegia	Import	2022	+86,3	7,6
Brazilia	Export	2022	+55,3	3,3

(Sursa: evenimente de șoc)

Cel mai puternic șoc a avut loc în exporturile către Bosnia-Herțegovina, unde prețul mediu a sărit cu 129,5 % în 2022, deși volumul era relativ mic. Pentru importuri, șocul din SUA (2021) a reflectat scumpirea gazelor și a derivatelor, iar cel din Norvegia (2022) a fost legat de criza energetică europeană. Aceste șocuri au fost însoțite de o volatilitate ridicată a cantităților, în special pentru Regatul Unit (CV = 0,525 la import) și Chile (CV = 0,902 la export), conform volatilității cantităților.

Segmentele de produse cu cea mai mare valoare comercializată – carbonați, amoniac, oxid de aluminiu – au cunoscut creșteri explozive ale prețurilor unitare

Cele mai importante subcapitole din NC 28, atât la import, cât și la export, sunt prezentate în segmentarea pe produse.

Importuri – prețuri unitare maxime și minime (EUR/tonă)

Cod	Descriere	2015	2022 (vârf)	2025	Variație 2015–2025 (%)
2814	Amoniac	405,7	1 098,1	466,8	+15,1
2804	Hidrogen, gaze rare și alte nemetale	2 230,6	3 629,5	2 423,0	+8,6
2836	Carbonați	185,4	429,5	315,3	+70,1
2818	Corindon artificial; oxid și hidroxid de aluminiu	497,2	667,4	608,7	+22,4

Exporturi – prețuri unitare maxime și minime (EUR/tonă)

Cod	Descriere	2015	2022 (vârf)	2025	Variație 2015–2025 (%)
2807	Acid sulfuric; oleum	34,0	113,7	98,0	+188,2
2836	Carbonați	274,2	509,1	405,3	+47,8
2818	Corindon artificial; oxid și hidroxid de aluminiu	495,0	607,3	573,5	+15,9
2815	Hidroxid de sodiu/potasiu; peroxizi	228,5	535,7	317,5	+39,0

(Sursă: segmentarea pe produse)

Prețul amoniacului importat a atins un maxim de 1 098 EUR/tonă în 2022, de peste cinci ori mai mult decât minimul din 2020 (206 EUR/tonă), din cauza creșterii prețului gazelor naturale. La export, acidul sulfuric a înregistrat o triplare a prețului față de 2015, pe fondul cererii industriale și al restricțiilor de producție. Carbonații, prezenți în ambele fluxuri, au suferit creșteri de preț de peste 40–70 %, rămânând la niveluri ridicate și în 2025.

Specializarea statelor membre explică distribuția exporturilor: Germania, Țările de Jos și Belgia domină, în timp ce economiile mici sunt marginale

Indicatorul de specializare RCA (avantaj comparativ revelat) pentru anul 2025 (specializarea statelor membre) arată că Germania (RCA = 1,28), Țările de Jos (1,52), Belgia (1,40) și Franța (1,19) dețin cele mai mari ponderi ale exporturilor de produse anorganice în totalul exporturilor lor extra-UE, în timp ce state precum Cipru, Malta sau Luxemburg au un RCA aproape de zero, confirmând lipsa unei industrii chimice anorganice relevante. Această concentrare a producției explică de ce exporturile UE rămân puternic dependente de câteva state membre, iar șocurile de preț se propagă rapid prin aceste economii.

Concluzie

Comerțul Uniunii Europene cu produse chimice anorganice a trecut printr-o transformare profundă între 2015 și 2025. Factorul decisiv a fost evoluția prețurilor, care a împins valoarea schimburilor cu până la 65–78 %, în ciuda unor volume care au stagnat sau chiar au scăzut. Anul 2022 a marcat un vârf al prețurilor și al volatilității, declanșat de criza energetică și de perturbările geopolitice, iar prețurile au rămas ulterior la cote înalte. Deficitul comercial s-a redus semnificativ, semn că exporturile UE au câștigat competitivitate valorică.

Pe plan geografic, dependența de Rusia s-a redus la jumătate, înlocuită de creșterea importurilor din China și, într-o măsură mai mică, din Turcia. Exporturile s-au concentrat tot

mai mult către Statele Unite, iar structura partenerilor a devenit mai omogenă. La nivel de produs, materiile prime esențiale – amoniac, acid sulfuric, carbonați, oxizi de aluminiu – au cunoscut șocuri de preț generalizate, iar statele membre cu industrii chimice puternice (Germania, Țările de Jos) au continuat să domine peisajul exportator. Aceste tendințe subliniază atât reziliența, cât și vulnerabilitatea sectorului chimic anorganic european în fața fluctuațiilor globale ale prețurilor energiei și ale cererii industriale.

Generat la 2026-07-25 pe baza datelor de la tradedashboard.eu

Raport generat de o mașină: accelerează analiza umană, chiar cu riscul de a o induce uneori în eroare. Nu o poate înlocui niciodată complet.

Dacă aveți nevoie de consiliere privind politica comercială europeană sau de reprezentare a intereselor dvs. la Bruxelles, nu ezitați să mă contactați la support@tradedashboard.eu. Veți găsi CV-ul meu la această adresă.